

บทที่ 5

บทสรุป การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง "การศึกษาพฤติกรรมการที่ส่งผลต่อการเรียนวิชาเปียโนระดับสูงให้ประสบความสำเร็จ" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเรียนวิชาเปียโนระดับสูงให้ประสบความสำเร็จ โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และค้นคว้าข้อมูลเบื้องต้น
ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลแนวคิดทฤษฎี จากหนังสือ เอกสารวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้แก่ พื้นฐานการเรียนการสอนดนตรี การเรียนรู้ การสอน ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเรียนรู้ที่ครูดนตรีควรคำนึงถึง หลักพื้นฐานในการสอนดนตรี จิตวิทยาการสอน ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียน ด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก ด้านเจตคติ ด้านความคาดหวัง

ขั้นตอนที่ 2 สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามโดยใช้ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าเอกสาร การสอบถาม และสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง หลังจากได้ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องทั้ง 3 กลุ่มแล้วผู้วิจัยจึงได้นำข้อมูลดังกล่าวมาสร้างเป็นแบบสอบถาม จำนวน 3 ชุด ดังนี้ แบบสอบถามชุดที่ 1 สำหรับผู้เรียนที่ผ่านการสอบวัดระดับความสามารถการบรรเลงเปียโน ตั้งแต่เกรด 6 ขึ้นไป จำนวน 46 ข้อ แบบสอบถามชุดที่ 2 สำหรับผู้ปกครองของผู้เรียนที่ผ่านการสอบวัดระดับความสามารถ การบรรเลงเปียโน ตั้งแต่เกรด 6 ขึ้นไป จำนวน 45 ข้อ แบบสอบถามชุดที่ 3 สำหรับครูผู้สอนวิชาเปียโนระดับสูง จำนวน 49 ข้อ หลังจากผู้วิจัยได้ทำแบบสอบถามเสร็จเรียบร้อยแล้ว ได้นำแบบสอบถามดังกล่าวไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ และนำไปปรับปรุงแก้ไข หลังจากนั้นผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีลักษณะ ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อทดสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม หลังจากนั้นจึงนำแบบสอบถามดังกล่าวมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง ก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 การเก็บและรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงจาก บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้เรียนที่ผ่านการสอบวัดระดับความสามารถการบรรเลงเปียโนในระดับสูง ตั้งแต่เกรด 6 ขึ้นไป จำนวน 34 คน ผู้ปกครองของผู้เรียนวิชาเปียโนในระดับสูง ตั้งแต่เกรด 6 ขึ้นไป จำนวน 30 คน ครูผู้สอนวิชาเปียโนในระดับสูงตั้งแต่เกรด 6 ขึ้นไป จำนวน 17 คน หลังจากนั้นผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมการวิเคราะห์สถิติทางสังคมศาสตร์ (SPSS: Statistical Packages for the Social Sciences)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามสำหรับ กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนที่ผ่านการสอบวัดระดับความสามารถการบรรเลงเปียโน ตั้งแต่เกรด 6 ขึ้นไป ปรากฏดังนี้

1.1 ข้อมูลทั่วไป

กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชายร้อยละ 23.53 และเพศหญิงร้อยละ 76.47 ส่วนมากมีอายุ 17 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 32.35 รองลงมามีอายุ 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 29.41 มีสถานภาพโสดทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100.00 มีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับมัธยมศึกษามากที่สุด

คิดเป็นร้อยละ 85.29 รองลงมาคือระดับอุดมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 14.70 ใช้ระยะเวลาในการเรียนเปียโน 9 ปีขึ้นไปเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 55.88 รองลงมาคือ 8ปี คิดเป็นร้อยละ 26.47

กลุ่มผู้เรียนตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในระดับเกรด 8 ของสถาบัน Trinity คิดเป็นร้อยละ 44.12 รองลงมาคือ เกรด 7 คิดเป็นร้อยละ 29.41 ผู้เรียนส่วนใหญ่สอบได้ระดับคะแนน"Merit" คิดเป็นร้อยละ 57.89 รองลงมาคือระดับคะแนน"Distinction"

คิดเป็นร้อยละ 53.66 ค่าใช้จ่ายในการเรียนเปียโนต่อเดือน 1,501-2,000 บาท มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 44.12 รองลงมาคือ 2,001-2,500 บาท คิดเป็นร้อยละ 17.65 ผู้เรียนส่วนมากเรียนเปียโนจำนวน 4 ชั่วโมงต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 73.53 รองลงมาคือ 6 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 8.82

ผู้เรียนส่วนใหญ่ใช้เวลาซ้อมเปียโนมากกว่า 5 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 32.35 รองลงมาคือ ไม่นั่นนอน คิดเป็นร้อยละ 26.47 ผู้เรียนไปเรียนที่สถาบันดนตรีมีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 63.89 รองลงมาคือ ไปเรียนที่บ้านครู คิดเป็นร้อยละ 30.56 ผู้เรียนมีเปียโนสำหรับฝึกซ้อมที่บ้านมีจำนวนมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 97.06 ไม่มีเปียโนที่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 2.94 ส่วนใหญ่ผู้เรียน เรียนเปียโนเพื่อความผ่อนคลาย คิดเป็นร้อยละ 36.36 รองลงมาคือ ผู้ปกครองต้องการให้เรียน คิดเป็นร้อยละ 29.09

1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจ ความสนใจและเจตคติที่มีต่อการเรียนเปียโนเพื่อการสอบวัดระดับความสามารถในระดับสูง ปรากฏดังนี้

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าพ่อแม่ผู้ปกครองเป็นกำลังใจให้แก่ผู้เรียนในการฝึกซ้อมและการเรียนเปียโนอย่างสม่ำเสมอ และการไปเรียนเปียโนอย่างสม่ำเสมอเป็นพฤติกรรมของผู้เรียนที่มีคนตอบมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 97.06 รองลงไปคือผู้เรียนสร้างแรงบันดาลใจในการฝึกซ้อมโดยการไปดูคอนเสิร์ตการแสดงดนตรี คิดเป็นร้อยละ 73.53 ผู้เรียนได้หมั่นศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับดนตรีเช่น ประวัติดนตรี คำศัพท์ดนตรี ฟังซีดีและดูวิดีโอของนักเปียโนที่เก่งๆ คิดเป็นร้อยละ 70.59 การสร้างแรงบันดาลใจและเป้าหมายในการเรียนเพื่อที่จะได้คะแนนสอบดีๆ เช่น ตั้งใจทำคะแนนสอบเพื่อให้ได้คะแนนเกียรตินิยมอันดับ 1 และมุ่งหวัง Trinity Award คิดเป็นร้อยละ 61.76 ส่วนพฤติกรรมที่มีผู้ตอบน้อยที่สุดคือผู้เรียนเคยหยุดพักการเรียนเปียโนมากกว่า 1 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.53

1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมในการเรียนเปียโนในระดับสูง ปรากฏดังนี้

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าพฤติกรรมของผู้เรียนที่มีการปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.00 ได้แก่ การฝึกซ้อมแต่ละครั้ง ผู้เรียนตั้งใจซ้อมอย่างมีสมาธิ ซ้อมเพลงจากระดับความเร็วที่ช้าๆ ก่อน โดยไม่รีบร้อน ศึกษาความรู้ ของเพลงที่จะสอบ โดยฟังซีดี และดูวิดีโอเพลงจากแหล่งข้อมูลต่างๆ พยายามหาจุดบกพร่องแล้วหาทางปรับปรุงแก้ไข ฝึกเล่นเพลงนอกตำราบ้าง เพื่อฝึกทักษะการอ่านโน้ต เมื่อมีอะไรไม่เข้าใจ จะถามครูหรือผู้รู้ทันที และแบ่งเวลาเรียนเปียโนกับการเรียนปกติอย่างเหมาะสม

1.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาที่พบในการเรียนเปียโนในระดับสูง ปรากฏดังนี้

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าปัญหาที่พบในการเรียนระดับสูงที่มีผู้เห็นด้วยซึ่งมีค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.00 ได้แก่ การเรียนเปียโนในระดับสูงมีค่าใช้จ่ายในการเรียนมากจำเป็นต้องมีเงินทุนและผู้ให้การสนับสนุนการเรียนจึงจะประสบความสำเร็จ ครูผู้สอนในระดับสูงต้องมีความเชี่ยวชาญโดยเฉพาะ การเรียนเปียโนในระดับสูงจำเป็นต้องมีเปียโนที่ได้มาตรฐานทั้งในเวลาเรียนและการฝึกซ้อมที่บ้าน และการเรียนเปียโนในระดับสูงผู้เรียนจำเป็นต้องมีพื้นฐานในการเรียนที่ดีมาก่อน จึงจะประสบความสำเร็จ

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามสำหรับ กลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองของผู้เรียนระดับสูง ปรากฏดังนี้

2.1 ข้อมูลทั่วไป

กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงร้อยละ 76.67 และเพศชายร้อยละ 23.33 ส่วนมากมีอายุ 41-45 ปี คิดเป็นร้อยละ 46.67 รองลงมาคืออายุ 46-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.00 สถานภาพแต่งงานมีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 93.33 รองลงมาคือ หย่าร้าง คิดเป็นร้อยละ 6.67 มีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมาคือ ระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 23.33 อาชีพส่วนใหญ่ประกอบธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 43.33 รองลงมาคืองานเอกชน คิดเป็นร้อยละ 20.00

รายได้ครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน มากกว่า 60,000 บาท มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 56.67 รองลงมาคือ ต่ำกว่า 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 16.67 จำนวนการอุปการะบุตรหลานในครอบครัวที่เรียนเปียโน 1 คน มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 55.33 รองลงมาอุปการะ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 ค่าใช้จ่ายสนับสนุนบุตรหลานในการเรียนเปียโนต่อเดือน 2,001-3,000 บาท มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 23.33 รองลงมาคือ 4,001-5,000 บาท 3,001-4,000 บาท และ 1,001-2,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 20.00

สาเหตุที่ให้บุตรหลานเรียนเปียโนส่วนใหญ่คือ เล่นเพื่อความบันเทิงผ่อนคลาย คิดเป็นร้อยละ 44.68 รองลงมาคือ เป็นเครื่องดนตรีที่มีผู้สนใจเลือกเรียนมาก คิดเป็นร้อยละ 19.15 ผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่ซื้อเครื่องดนตรีให้บุตรหลานฝึกซ้อมที่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 83.33 รองลงมาคือ ซื้อเครื่องดนตรีให้บุตรหลานฝึกซ้อมที่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 16.67 ผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นความสำคัญในการ ให้บุตรหลานสอบเทียบเกรดมาตรฐานของ Trinity Guildhall ในระดับสำคัญมาก คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาคือ เฉยๆ สอบก็ได้ไม่สอบก็ได้ คิดเป็นร้อยละ 33.33

ผู้ปกครองมีความรู้ด้านการเรียนเปียโนในระดับพอจะรู้อ่างมีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาคือ ไม่มีความรู้ คิดเป็นร้อยละ 23.33 ผู้ที่กำหนดการสอบเกรดแต่ละครั้งคือครูผู้สอนมีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 76.67 รองลงมาคือ ผู้เรียน คิดเป็นร้อยละ 10.00 บุตรหลานเคยสอบข้ามเกรด มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 76.67 รองลงมาคือ ไม่เคยสอบข้ามเกรด คิดเป็นร้อยละ 23.33

2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม เกี่ยวกับแรงจูงใจ

ความสนใจ และเจตคติที่มีต่อการส่งบุตรหลานให้เรียนเปียโนเพื่อการสอบวัดระดับความสามารถในระดับสูง ปรากฏดังนี้

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผู้ปกครองให้บุตรหลานได้เริ่มเรียนเปียโนตั้งแต่อายุน้อยเพื่อปูพื้นฐานการเรียนเปียโน ผู้ปกครองเลือกสถานที่ที่มีการสอนได้มาตรฐาน ให้บุตรหลานได้เรียนเปียโน จัดเวลาเรียนเปียโนให้สอดคล้องกับเวลาการทำกิจกรรมอื่นๆ

ของบุตรหลาน และให้ความร่วมมือกับโรงเรียน หรือสถาบันการสอนเปียโนในการทำกิจกรรม ดนตรีต่างๆมีผู้ตอบมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงไปคือ ผู้ปกครองเลือกครูผู้สอนที่มี ประสิทธิภาพให้บุตรหลานได้เรียนเปียโน และสอบถามครูผู้สอนอย่างสม่ำเสมอว่าบุตรหลานเรียน อยู่ในระดับใด คิดเป็นร้อยละ 93.33

2.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม เกี่ยวกับ การสนับสนุน การ ส่งเสริมที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการศึกษาเปียโนในระดับสูงของบุตรหลาน ปრაกฏดังนี้

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผู้ปกครองพยายามให้บุตรหลานไปเรียนเปียโน โดยสม่ำเสมอเพื่อความต่อเนื่องในการเรียน ให้ทุนสนับสนุนด้านการเรียน และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนเปียโน มีผู้ตอบมากที่สุด คิดเป็นจำนวนร้อยละ 100 รองลงมาคือสนับสนุนคอยรับ - ส่ง เมื่อบุตรหลานไปเรียนเปียโน คิดเป็นจำนวนร้อยละ 96.67

2.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม เกี่ยวกับปัญหาที่พบในการ เรียนเปียโนในระดับสูง

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ปกครองที่มีผู้เห็นด้วยซึ่งมีค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.00 ได้แก่ การเรียนเปียโนในระดับสูงมีค่าใช้จ่ายสูงมากทั้งเรื่องของ ค่าเล่าเรียน และค่าสอบเกรด การเรียนเปียโนในระดับสูงมีสถานที่เรียนจำกัด การเรียนเปียโนในระดับสูงหาครูผู้สอนที่มี ประสิทธิภาพโดยเฉพาะยาก และการเรียนเปียโนในระดับสูง ผู้ปกครองต้องใช้เวลาในการดูแลในเรื่อง การฝึกซ้อมและให้กำลังใจในการเรียนของบุตรหลาน

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามสำหรับ กลุ่มตัวอย่างครูผู้สอน เปียโนในระดับสูง ปრაกฏดังนี้

3.1 ข้อมูลทั่วไป

กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงร้อยละ 70.59 และเพศชายร้อยละ 29.41 ส่วนมากมี อายุ 26-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 41.18 รองลงมามีอายุ 21-25 ปี และ 41-45 ปี คิดเป็น ร้อยละ 17.65 สถานภาพโสดมีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 64.71 รองลงมาคือ แต่งงาน คิดเป็นร้อยละ 35.29 มีวุฒิมหาบัณฑิตปริญญาตรี มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 58.82 รองลงมา คือระดับ ปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 41.18 ครูส่วนใหญ่จบการศึกษาจากสาขาวิชาดนตรี คิดเป็น ร้อยละ 88.24 และครูทั้งหมดเคยสอบเทียบเกรดด้านดนตรี คิดเป็น ร้อยละ 100.00

ครูส่วนมากเคยสอบเทียบเกรดด้านดนตรีของสถาบัน Trinity คิดเป็น ร้อยละ 65.22 รองลงมาคือ เคยสอบเทียบเกรดด้านดนตรีของสถาบัน Yamaha คิดเป็น ร้อยละ 26.09 ครูส่วนมากสอบผ่านเกรด 8 คิดเป็นร้อยละ 41.18 รองลงมาคือ เกรด 5 คิดเป็น ร้อยละ 23.58

ครูมีประสบการณ์การทำงานสอนเปียโน 7 ปี 1 เดือน – 9 ปี มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 23.58 รองลงมาคือ 3 ปี 1 เดือน – 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 11.76 รายได้ของครูส่วนมากอยู่ ระหว่าง 10,001-15,000 บาท และ 15,001-20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 29.41 รองลงมาคือ มากกว่า 25,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 17.65

ครูมีค่าใช้จ่ายเพียงพอในแต่ละเดือนมีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นจำนวน ร้อยละ 41.18 รองลงมาคือ ค่าใช้จ่ายไม่เพียงพอในแต่ละเดือน คิดเป็นร้อยละ 35.29 ครูส่วนมาก ทำงานสอนที่สถาบันการศึกษาดนตรี คิดเป็นร้อยละ 57.14 ครูมีเปียโนไว้สำหรับฝึกซ้อมที่บ้านมี จำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 88.24 ครูพอใจมากกับอาชีพสอนเปียโนมีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 47.06 รองลงมาคือพอใจมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 35.29

3.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับการสร้างแรงจูงใจ ความสนใจ การเอาใจใส่ผู้เรียน และการวางแผนการเรียนเปียโนของผู้เรียนเพื่อการสอบ วัดระดับความสามารถในระดับสูง ปรากฏดังนี้

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ครูจัดการแสดงเพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงฝีมือของตัวเอง และเห็นฝีมือของคนอื่น ครูพูดคุยกับผู้ปกครอง เพื่อรายงานความก้าวหน้าผลการ เรียนเปียโนของผู้เรียน และสิ่งที่ควรเสริมให้กับผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ และครูเป็นกำลังใจให้ผู้เรียน ก่อนเข้าห้องสอบ และในขณะที่ทำการสอบ เพื่อให้ผู้เรียนมั่นใจว่ายังมีครูคอยช่วยให้กำลังใจตลอด การสอบ มีผู้ตอบมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาคือ ครูเล่นเพลงที่จะสอนให้ผู้เรียน ดูเป็นตัวอย่าง เพื่อให้เกิดแรงจูงใจ และให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเลือกเพลงที่จะเรียนโดยครูเล่นให้ ผู้เรียนฟังหรือเปิดเพลงให้ผู้เรียนได้ฟัง คิดเป็นร้อยละ 94.12

3.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับเทคนิคและวิธีการ สอนเปียโนในระดับสูง การเสริมแรงที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของผู้เรียนวิชาเปียโนในระดับสูง ปรากฏดังนี้

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าพฤติกรรมของครูที่มีการปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.00 ได้แก่ ครูให้ผู้เรียนมีส่วนในการเลือกเพลงสอบด้วยตัวเอง โดยที่ ครูผู้สอนให้คำแนะนำว่าเพลงแต่ละบทมีเทคนิคและวิธีการเล่นอย่างไร ครูแนะนำวิธีการฝึกซ้อมที่ ถูกต้องให้กับผู้เรียน และบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรให้ผู้เรียนทุกชั่วโมง ครูอธิบายรายละเอียด ของบทเพลงให้ผู้เรียนได้เข้าใจ เช่น ประวัติผู้แต่ง ยุคสมัย ชื่อเพลง คำศัพท์ต่างๆ ก่อนการสอบ มีการสอนเสริมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจมากที่สุด ให้โอกาสผู้เรียนได้แสดงคอนเสิร์ตในเพลง ที่เรียนเพื่อให้เกิดความมั่นใจและกล้าแสดงออก ให้ผู้เรียนได้ฟังเพลงที่จะสอบโดยสม่ำเสมอ และ ครูให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเล่นเพลงที่หลากหลายนอกเหนือจากเพลงสอบ เพื่อให้ผู้เรียนได้รู้จัก ลักษณะของเพลงในแต่ละแนวมากขึ้น

3.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม เกี่ยวกับปัญหาที่พบในการเรียนเปียโนในระดับสูง ปรากฏดังนี้

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าพฤติกรรมของครูที่มีการปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.00 ได้แก่ บางครั้งในการรับผู้เรียนใหม่ที่จะมาเรียนเปียโนในระดับสูงพบว่าผู้เรียนยังไม่มีพื้นฐานและความพร้อมในการที่จะเรียนเปียโนในระดับสูงได้ ผู้เรียนเร่งที่จะสอบในระดับสูงเพื่อหวังเพียงให้สอบผ่านเพียงอย่างเดียวโดยไม่ใส่ใจในรายละเอียดและเนื้อหา ความสำคัญในแต่ละเกรด ผู้เรียนมักจะเลือกเล่นเพลงสอบในแต่ละเกรดเพียง 3 เพลงเท่านั้น ผู้เรียนไม่ได้ศึกษารายละเอียดของคู่มือการสอบในแต่ละเกรด ผู้เรียนไม่ได้ใส่ใจในการฝึกซ้อมอย่างสม่ำเสมอ การเรียนเปียโนในระดับสูงควรมีชั่วโมงเรียนมากกว่า 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ เพราะเนื้อหาต่างๆในบทเพลงมีรายละเอียดมาก และผู้เรียนไม่ได้วางเป้าหมายในการเรียนและการฝึกซ้อมอย่างชัดเจน

การอภิปรายผล

จากผลการศึกษา พฤติกรรมที่ส่งผลต่อการเรียนวิชาเปียโนในระดับสูงให้ประสบความสำเร็จ สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ด้านแรงจูงใจ ความสนใจและเจตคติที่มีต่อการเรียนเปียโน

ผลจากการศึกษา พบว่าพ่อแม่ผู้ปกครองมีส่วนสำคัญโดยการ เป็นกำลังใจให้แก่ผู้เรียนในการฝึกซ้อม ผู้ปกครองให้บุตรหลานได้เริ่มเรียนเปียโนตั้งแต่อายุน้อยเพื่อปูพื้นฐานการเรียนเปียโน ผู้ปกครองเลือกสถานที่ ที่มีการสอนได้มาตรฐาน ให้บุตรหลานได้เรียนเปียโน และการไปเรียนเปียโนอย่างสม่ำเสมอ จากผลของการศึกษาดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การเรียนเปียโนให้ประสบความสำเร็จนั้น ผู้ปกครองเป็นส่วนสำคัญในอันดับแรก เนื่องจากเป็นบุคคลที่เข้าใจ พฤติกรรมของลูก เข้าใจในด้านความพร้อมของลูก และเป็นผู้สนับสนุนด้านกำลังใจ ผู้ปกครองที่เข้าใจและสนับสนุนบุตรหลานด้วยความรักและความเอาใจใส่จะเป็นแรงจูงใจในการเรียนเปียโน ให้บรรลุจุดประสงค์ตามที่ตั้งใจไว้ ผู้ปกครองยังมีส่วนสำคัญในการแสวงหาครูที่ดี และสถานที่สอนที่ได้มาตรฐานให้บุตรหลานในการเรียนเปียโนตั้งแต่นั้น เพราะเด็กยังไม่มีวุฒิภาวะเพียงพอในการตัดสินใจเลือกครู และสถานที่เรียน การเลือกครูและการเลือกสถานที่เรียนที่ดีมีมาตรฐานให้กับบุตรหลาน เป็นการวางรากฐานในการเรียนที่ดี หากบุตรหลานขาดการวางพื้นฐานที่ดี และถูกต้อง อาจเป็นการทำลายการเรียนดนตรีในอนาคตได้ และการเรียนเปียโนต้องอาศัยทักษะในการ

ฝึกซ้อมและการแนะนำจากครูผู้สอนที่มีความเชี่ยวชาญ ดังนั้นการไปเรียนเปียโนอย่างสม่ำเสมอ จึงเป็นวิธีการที่ได้ใกล้ชิดกับครูผู้สอน ในการเรียนในแต่ละครั้งครูได้สอนในเรื่องต่างๆที่เกี่ยวกับการเล่นเปียโน และครูยังแนะนำวิธีการฝึกซ้อมให้กับผู้เรียนอีกด้วย จากแรงจูงใจที่กล่าวมานั้น สอดคล้องกับ สุกกรี เจริญสุข (2547:17) ที่ให้เห็นปัจจัยของผู้ปกครองที่มีอิทธิพลต่อการเรียนดนตรี ของลูก เช่น พาลูกเข้าฟังดนตรี ครอบครัวยุเป็นเจ้าของร้านขายเครื่องดนตรี ครอบครัวยุมีห้องอัดเสียง ครอบครัวยุเป็นนักดนตรีซึ่งปัจจัยเหล่านี้เป็นแรงจูงใจให้ลูกหันมาสนใจการเรียนดนตรี นอกจากนี้ การสร้างแรงบันดาลใจและเป้าหมายในการเรียนเพื่อที่จะได้คะแนนสอบดีๆ เป็นแรงจูงใจความปรารถนาของผู้เรียน ที่มุ่งหวังในการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา (2542:81) กล่าวว่าแรงจูงใจ (Motivation) เป็นความปรารถนาที่จะเรียนรู้ของผู้เรียน แรงจูงใจจะก่อให้เกิดพฤติกรรมเนื่องจากมีแรงผลักดันเกิดขึ้น ด้านครูผู้สอนควรจัดการแสดงเพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงฝีมือของตัวเอง และเห็นฝีมือของคนอื่น ครูควรพูดคุยกับผู้ปกครอง เพื่อรายงานความก้าวหน้าผลการเรียนเปียโนของผู้เรียน และสิ่งที่ควรเสริมให้กับผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับ ไพฑูรย์ สีนลาร์ตน์ อ่างถึงในอัญญา สุตมาต (2546:46) กล่าวว่าองค์ประกอบที่สำคัญในการเรียนการสอนทักษะการปฏิบัติเครื่องดนตรี การฝึกปฏิบัติเป็นการลงมือทำงานจริง ปฏิบัติงานจริง ในสภาพที่ใกล้เคียงหรือเป็นจริงมากที่สุด การเตรียมตัวของผู้เรียนและผู้สอน เช่น ต้องกำหนดจุดมุ่งหมายของการฝึก กำหนดเนื้อหา เตรียมเอกสาร อุปกรณ์ สถานที่ และกำหนดเวลา ผู้เรียนจำเป็นต้องมีความรู้มีทักษะขั้นพื้นฐาน เข้าใจขั้นตอน และสิ่งที่จะเกิดขึ้นในการปฏิบัติ ด้านเจตคติพบว่า ผู้ปกครองได้ให้บุตรหลานได้เริ่มเรียนเปียโนตั้งแต่อายุน้อยเพื่อปูพื้นฐานการเรียนเปียโน ผู้ปกครองเลือกสถานที่ที่มีการสอนได้มาตรฐาน ให้บุตรหลานได้เรียนเปียโน ซึ่งสอดคล้องกับ Dobbins อ่างถึงในไข่มุก เสาวจันทร์ (2543:46) บิดามารดามีอิทธิพลต่อการเลือกวิชาที่จะศึกษา ด้านครูผู้สอนควรจัดการแสดงเพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงฝีมือของตัวเอง และเห็นฝีมือของคนอื่น ครูควรพูดคุยกับผู้ปกครอง เพื่อรายงานความก้าวหน้าผลการเรียนเปียโนของผู้เรียน และสิ่งที่ควรเสริมให้กับผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับ ไพฑูรย์ สีนลาร์ตน์ อ่างถึงในอัญญา สุตมาต (2546:46) กล่าวว่าองค์ประกอบที่สำคัญในการเรียนการสอนทักษะการปฏิบัติเครื่องดนตรี การฝึกปฏิบัติเป็นการลงมือทำงานจริง ปฏิบัติงานจริง ในสภาพที่ใกล้เคียงหรือเป็นจริงมากที่สุด การเตรียมตัวของผู้เรียนและผู้สอน เช่น ต้องกำหนดจุดมุ่งหมายของการฝึก กำหนดเนื้อหา เตรียมเอกสาร อุปกรณ์ สถานที่ และกำหนดเวลา ผู้เรียนจำเป็นต้องมีความรู้มีทักษะขั้นพื้นฐาน เข้าใจขั้นตอน และสิ่งที่จะเกิดขึ้นในการปฏิบัติ

2. พฤติกรรม ความสนใจในการเรียนเปียโนในระดับสูง

จากการศึกษาพฤติกรรมการเรียนเปียโนในระดับสูงพบว่า ผู้เรียนจะต้องตั้งใจซ้อมอย่างมีสมาธิ ซ้อมเพลงจากระดับความเร็วที่ช้าๆก่อน โดยไม่รีบร้อน ศึกษาความรู้ ของเพลงที่จะสอบ โดยฟังซีดีและดูวิดีโอเพลงจากแหล่งข้อมูลต่างๆ พยายามหาจุดบกพร่องแล้วหาทางปรับปรุงแก้ไข ฟีกเล่นเพลงนอกตำราบ้าง เพื่อฝึกทักษะการอ่านโน้ต เมื่อมีอะไรไม่เข้าใจ จะต้องถามครูหรือผู้รู้ทันที และแบ่งเวลาเรียนเปียโนกับการเรียนปกติอย่างเหมาะสม จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าการเรียนเปียโนนั้นเป็นการเรียนที่อาศัยทักษะการฝึกปฏิบัติ การฝึกซ้อมเป็นส่วนใหญ่จึงจะทำให้การเรียนนั้นบรรลุจุดมุ่งหมายตามที่ได้ตั้งใจไว้ ข้อสำคัญในการฝึกซ้อมผู้เรียนต้องฝึกปฏิบัติเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ และเนื่องจากการเรียนเปียโนนั้นมีประวัติศาสตร์อันยาวนานมาหลายร้อยปี มีนักประพันธ์หลายยุคหลายสมัย และหลากหลายสไตล์การเล่น หลากหลายเทคนิค การตีความหมายและอารมณ์ของบทเพลง ซึ่งต้องอาศัยคำแนะนำจากครูที่มีประสบการณ์ และมีความเชี่ยวชาญ ดังนั้นในการเรียนเปียโนหากผู้เรียนศึกษาบทเพลงที่ตนเรียนจากสื่อในหลายๆด้าน ทั้งจากซีดี วิดีโอ และแหล่งข้อมูลอื่นๆ เมื่อผู้เรียนมีปัญหา หรือข้อสงสัยประการใด ผู้เรียนถามครูผู้สอนที่มีประสบการณ์และมีความเชี่ยวชาญโดยตรง เพื่อนำมาปรับปรุงทักษะวิธีการเล่นของตนเองให้มีมาตรฐานในระดับสากล จะทำให้การเรียนประสบความสำเร็จ

ซึ่งสอดคล้องกับ ชูชาติ พิทักษากร อ้างถึงในอัญชนา สุตมาต (2546:47) กล่าวว่า การเรียนรู้การฝึกทักษะการปฏิบัติเครื่องดนตรี เกิดจากการฝึกซ้อมประจำวันซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นที่สุด ผู้ฝึกต้องวางแผนให้รอบคอบ และเหมาะสมกับเวลาที่ตนเองมีอยู่ การฝึกซ้อมควรแบ่งออกเป็น 3 ช่วง ดังนี้ การฝึกซ้อมเทคนิค แบ่งเป็น 2 ตอน คือ การแก้ไขข้อบกพร่องทางเทคนิคของแต่ละบุคคล ซึ่งผู้ฝึกต้องสำรวจตัวเองว่ามีจุดใดที่ต้องแก้ไขบ้าง และแก้ไขอย่างไร การแก้ไขข้อบกพร่องเป็นสิ่งแรกที่พึงกระทำหากไม่รีบแก้ไขจะเป็นอุปสรรคในการพัฒนาการฝึกทักษะ และการพัฒนาเทคนิคควรฝึกให้ถูกวิธีและฝึกซ้อมอย่างช้าๆ มีสติทุกครั้งที่ฝึก การฝึกซ้อมเพลง ผู้ฝึกควรนึกเพลงนั้นๆ ไว้ในใจก่อนทำการฝึกซ้อม ควรตีความหมายของบทเพลงให้เข้าใจก่อนลงมือฝึกซ้อม และฝึกซ้อมให้มั่นใจว่าจะสามารถเล่นได้ถูกต้องทุกครั้ง และฝึกการแสดงจริง ควรเล่นไปตามโปรแกรมที่จัดไว้

หากมีการผิดพลาดเกิดขึ้นอย่าหยุดเล่น เพราะในการแสดงจริงๆ จะหยุดเล่นไม่ได้ ควรบันทึกเสียงไว้ เพื่อนำมาแก้ไขข้อบกพร่องหลังจากจบการฝึกแสดงนั้น ดังนั้นการฝึกซ้อมทักษะจึงไม่เพียงแต่ฝึกเพื่อเล่นได้ถูกต้องเท่านั้น แต่ต้องซ้อมจนกว่าจะเล่นได้โดยไม่ผิดพลาดจึงจะใช้ได้ ด้านผู้ปกครองพยายามให้บุตรหลานไปเรียนเปียโนโดยสม่ำเสมอเพื่อความต่อเนื่องในการเรียน ให้ทุนสนับสนุนด้านการเรียน และกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเรียนเปียโน ซึ่งสอดคล้องกับสุภาวงศ์ จันทวานิช อ้างถึงในประมวลสาระชุดวิชาการวิจัยเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา (2547:212-214) กล่าวถึงปัจจัยที่

ส่งผลตรงที่สุดต่อสัมฤทธิ์ผลทางวิชาการของผู้เรียน พบว่าผู้ปกครองที่มีฐานะเศรษฐกิจดี และมีทัศนคติที่ดีต่อการศึกษาจะยินดีใช้จ่ายเงินเพื่อการศึกษาของบุตร ทำให้ผู้เรียนมีอุปกรณ์ครบถ้วนช่วยให้การเรียนเป็นไปด้วยดี และครูควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเลือกเพลงสอบด้วยตัวเอง โดยที่ครูผู้สอนให้คำแนะนำว่าเพลงแต่ละบทมีเทคนิค และวิธีการเล่นอย่างไร ครูต้องแนะนำวิธีการฝึกซ้อมที่ถูกต้องให้กับผู้เรียน และบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรให้ผู้เรียนทุกชั่วโมง ครูต้องอธิบายรายละเอียดของบทเพลงให้ผู้เรียนได้เข้าใจ เช่น ประวัติผู้แต่ง ยุคสมัย ชื่อเพลง คำศัพท์ต่างๆ ก่อนการสอบมีการสอนเสริมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ ฌูธรี สุธจิตต์ (2545: 62) ได้กล่าวถึงหลักพื้นฐานในการสอนดนตรี ดังนี้ วางแผนระยะยาวว่าจะสอนอะไร และคาดหวังให้ผู้เรียนรู้อะไร อธิบายโดยใช้ภาษาและการเปรียบเทียบที่เข้าใจง่ายตามวัยของผู้เรียน สอนผู้เรียนให้เข้าใจที่ละเรื่อง เพื่อป้องกันความสับสน สอนให้ผู้เรียนรู้จักคิดหากวิธีการซ้อมของตนเองที่ฉลาดและสร้างสรรค์ ควรตรวจสอบในหัวข้อหรือข้อผิดพลาดเดิมๆ ที่ผู้เรียนยังทำไม่ได้ดี วางเป้าหมายให้ผู้เรียน พยายามสาธิตลักษณะเฉพาะทางดนตรี และอารมณ์เพลงมากกว่าการอธิบายอย่างเดียว เชื่อมโยงสิ่งใหม่กับสิ่งที่ผู้เรียนรู้อยู่แล้วพยายามสอดแทรกความรู้ด้านทฤษฎีดนตรี ประวัติดนตรี และสอดแทรกอย่างสม่ำเสมอ

3. ปัญหาที่พบในการเรียนเปียโนระดับสูง

จากการศึกษาปัญหาที่พบในการเรียนเปียโนระดับสูง พบว่า ทั้งผู้เรียนและผู้ปกครองได้ให้ความเห็นว่า การเรียนเปียโนในระดับสูงมีค่าใช้จ่ายในการเรียนมาก ทั้งเรื่องของค่าเล่าเรียน และค่าสอบเกรด จำเป็นต้องมีเงินทุนและผู้ให้การสนับสนุนการเรียนจึงจะประสบความสำเร็จ การเรียนเปียโนซึ่งเป็นการเรียนดนตรีสากลที่มีค่าใช้จ่ายในการเรียนค่อนข้างสูงเนื่องมาจาก การผลิตเปียโนต้องใช้ความชำนาญ และประสบการณ์ความเชี่ยวชาญจากบริษัทผู้ผลิตที่ได้มาตรฐาน ซึ่งมีอยู่ไม่มากนัก เนื่องจากเปียโนเป็นเครื่องดนตรีที่มีกลไกสลับซับซ้อน และละเอียดอ่อน ซึ่งยังไม่สามารถผลิตในประเทศได้ เปียโนจึงเป็นเครื่องดนตรีที่ต้องนำเข้า 100% ทำให้เปียโนที่ได้มาตรฐานมีราคาแพงมาก ด้านครูผู้สอนที่มีประสบการณ์สูง และมีความเชี่ยวชาญสูงก็ค่อนข้างจะหายาก เนื่องจากครูที่จบการศึกษาชั้นสูงสุดด้านดนตรีในระดับปริญญาเอก จะต้องศึกษาจากต่างประเทศเท่านั้น และการศึกษาดนตรีซึ่งเป็นวิชาทักษะเฉพาะด้านจำเป็นต้องอาศัยครูผู้เชี่ยวชาญและมีประสบการณ์สูง จึงทำให้ค่าใช้จ่ายในการเรียนเปียโนค่อนข้างจะสูงตามไปด้วย ส่วนการสอบเทียบเกรดมาตรฐานนั้น Trinity Guildhall ได้ใช้มาตรฐานในการสอบในระดับสากล ในการสอบแต่ละครั้ง Trinity Guildhall ได้จัดหากรรมการสอบในระดับมาตรฐานเดียวกันทั่วโลก ซึ่งในการสอบแต่ละครั้งทาง Trinity Guildhall ได้จัดส่งคณะกรรมการ

ให้คะแนนสอบมาจากต่างประเทศ ทำให้มั่นใจว่ามาตรฐานการสอบเหมือนกันทั่วโลกถือเป็น มาตรฐานสากล จึงทำให้ค่าใช้จ่ายในการสอบสูงตามไปด้วย ดังนั้นผู้ที่เรียนเปียโนให้ประสบความสำเร็จนั้น จึงจำเป็นจะต้องมีเงินทุน และผู้ที่ให้การสนับสนุนในการเรียนจึงจะประสบความสำเร็จ ซึ่งเป็นธรรมชาติที่สิ่งที่ดีมีคุณภาพสูงย่อมมีราคาแพง การลงทุนในการเรียนเปียโน ระดับสูง และการสอบจึงน่าจะเป็นการลงทุนที่คุ้มค่าเมื่อเทียบกับมาตรฐานระดับสากล

ซึ่งสอดคล้องกับ สุภางค์ จันทวานิช อ่างถึงในประมวลสาระชุดวิชาการวิจัยเทคโนโลยีและสื่อสาร การศึกษา (2547:212-214) กล่าวถึงปัจจัยที่ส่งผลตรงที่สุดต่อสัมฤทธิ์ผลทางวิชาการของผู้เรียน คือ การเตรียมความพร้อม ความเข้าใจหลักสูตร และเป้าหมายในการสอนของครูคือตัวแปรสำคัญ ปัจจัยด้านผู้ปกครอง พบว่าผู้ปกครองที่มีฐานะเศรษฐกิจดี และมีทัศนคติที่ดีต่อการศึกษาจะยินดี ใช้จ่ายเงินเพื่อการศึกษาของบุตร และสหรัฐ จันทรเฉลิม (2544:22 อ่างถึงในวิภา

อร่ามรุ่งโรจน์ชัย) ทำการศึกษาอิทธิพลของครอบครัวต่อการเรียนดนตรีของเด็กพบว่า เด็กที่เรียน ดนตรีระดับเกรดสูงๆ ส่วนใหญ่มาจากครอบครัวมีฐานะดี และการเรียนเปียโนระดับสูงผู้เรียน จำเป็นต้องมีพื้นฐานในการเรียนที่ดีมาก่อน จึงจะประสบความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับ ไพฑูรย์

สินลาร์ตัน อ่างถึงใน อัญญา สุตมาต (2546:46) กล่าวว่าผู้เรียนจำเป็นต้องมีความรู้ มีทักษะ ขั้นพื้นฐาน เข้าใจขั้นตอน และสิ่งที่จะเกิดขึ้นในการปฏิบัติ ด้านครูผู้สอน พบว่า บางครั้งในการรับ ผู้เรียนใหม่ที่จะมาเรียนเปียโนในระดับสูงพบว่าผู้เรียนยังไม่มีพื้นฐานและความพร้อมในการที่จะ เรียนเปียโนในระดับสูงได้ ซึ่งสอดคล้องกับกมลรัตน์ หล้าสุขวงศ์ อ่างถึงในอัญญา สุตมาต (2546:45-47) กล่าวว่า องค์ประกอบที่จำเป็นในการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติควรคำนึงถึง องค์ประกอบ ของผู้เรียน ได้แก่ วุฒิภาวะ ประสบการณ์เดิม ความพร้อม แรงจูงใจเป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา

จากผลการวิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมที่ส่งผลต่อการเรียนวิชาเปียโนในระดับสูง ให้ประสบความสำเร็จนั้น ผู้วิจัยได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนเป็นจำนวนมากทั้งในเรื่องของ แรงจูงใจ ความสนใจและเจตคติที่มีต่อการเรียนเปียโน พฤติกรรม ความสนใจในการเรียนเปียโน ระดับสูง และปัญหาที่พบในการเรียนเปียโนระดับสูง ดังนั้นสถาบันการศึกษาที่เปิดสอนดนตรี สากล ผู้ปกครองผู้เรียน และครูผู้สอน จึงควรให้ความสำคัญกับผลการวิจัยและนำไปใช้ เพราะเป็น สิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนเปียโนให้มีผลการเรียนที่ดีขึ้นตามที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้ และประสบความสำเร็จในการเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ศึกษากลุ่มตัวอย่างเฉพาะในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ การศึกษาครั้งต่อไปควรทดลองทำในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีข้อมูลที่น่าสนใจในหลายๆด้าน เช่น มีมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนดนตรีมากที่สุดในประเทศไทย มีผู้เรียนที่สนใจเรียนเปียโนเป็นจำนวนมาก มีครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาจนถึงระดับปริญญาเอก น่าจะทำให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมครบถ้วนมากขึ้น

2. ควรศึกษาพฤติกรรมกรรมการเรียนเครื่องดนตรีชนิดอื่นๆ อาจจะได้ข้อมูลต่างๆที่น่าสนใจมากขึ้น

PAYAP UNIVERSITY